

LESPAKKET

LESSUGGESTIES

In de lessen gebruikt u werkvormen uit workshops van de Vrolijkheid.
De lessen zijn laagdrempelig. U hoeft geen theatermaker of kunstenaar te zijn.

U kiest uit:

- Kijk en Kleur.
Portretten schilderen [1 les, onder- en bovenbouw]
- Verander in een dier!
Toneel spelen en dierenmutsen maken [2 lessen, onderbouw]
- Wie ben jij eigenlijk?
Foto's maken rond vooroordelen [1 les, bovenbouw]

De lesdoelen zijn onder andere:

- Ondervinden dat je elkaar ook zonder woorden kunt begrijpen.
- Goed leren kijken naar elkaar.
- Leren omgaan met vooroordelen.
- Op een creatieve manier bezig zijn met je eigen identiteit.

Bij dit lespakket hoort het verhaal van Sandy en Tilma. U vindt dit verhaal in pdf-formaat op www.vrolijkheid.nl, bij de Downloads.

1. KIJK EN KLEUR

Portretten schilderen

Mensen hebben een buitenkant en een binnenkant. Soms kun je aan de buitenkant een beetje zien hoe iemand van binnen is. Schilders kunnen iemand schilderen zoals ze willen. Ze kunnen iemand precies naschilderen, maar ook heel anders. De buitenkant of de 'binnenkant'.

Hoe ben jij van buiten en van binnen?

Leeftijdsgroep: onder- en bovenbouw

Kunstdiscipline: beeldend

Aantal lessen: 1

Duur: 45 minuten

Lesdoelen

- Goed leren kijken naar elkaar
- Leren hoe een echte schilder een portret maakt
- Leren dat je meer kunt afbeelden dan alleen de buitenkant
- Expressie via beeldende kunstvormen

Opbouw les

- Portretten maken in vier stappen.

Benodigheden

Dik papier of karton [formaat 40x30cm], [wasco]krijt, acryl- of schoolverf, kwasten [dikke en dunne], paletten of plastic bordjes, bekertjes water, eventueel schorten en kranten.

Vorbereiden

Verzamel voorbeelden van portretten, gemaakt door beroemde schilders. Kies portretten uit die geschilderd zijn met een simpele techniek of portretten die NIET realistisch zijn, bijvoorbeeld portretten van Picasso of Appel.

Voor de onderbouw: maak van karton basisvormen voor het hoofd: een rond hoofd, een ovaal hoofd, en een breed en hoekig hoofd.

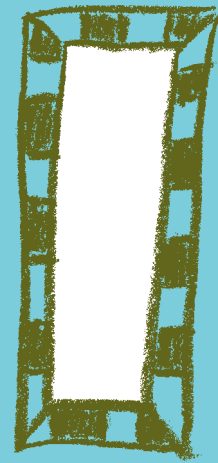
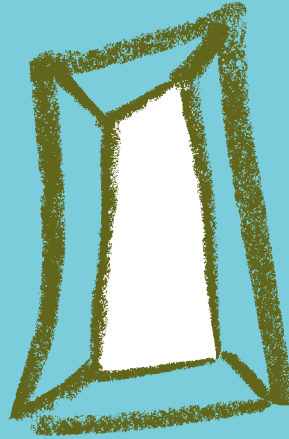
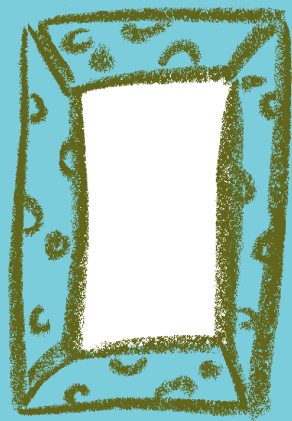
Leg de materialen klaar en bedek de tafels indien nodig met kranten.

De les

Verdeel de kinderen in duo's. Je kunt de kinderen ook zelf iemand laten kiezen, of met een spelletje de duo's samenstellen. De duo's schilderen elkaar.

Stap 1 fantasie op gang brengen

Voordat je begint is het belangrijk om de fantasie van de kinderen op gang te brengen. Daarom laat je ze een paar voorbeelden zien: 'Wat zie je? Is het iemand zoals die er echt uit ziet?' Op een portret kun je ook de binnenkant van iemand schilderen. Of iemand vrolijk is bijvoorbeeld of heel slim [dat zie je onder andere aan de kleuren]. Je kunt ook dingen schilderen die te maken hebben met de persoon. Zoals een voet-

bal of balletschoenen. Soms lijkt een portret op de binnenkant van iemand, in plaats van op de buitenkant. Nu de kinderen hebben gezien wat er allemaal mogelijk is gaan ze aan de slag. Hierbij geldt: niks moet, alles mag. Dus als ze realistisch willen schilderen is dat ook prima.

Stap 2 het portret opzetten

Eerst wordt het portret met krijt opgezet. De opzet is een snelle schets van de vorm van het hoofd, en de plaats van de ogen, neus, mond en oren.

Help de kinderen op weg. Je begint met heel goed kijken: 'Wat is de vorm van het hoofd?' Leg uit dat ieder hoofd een andere vorm heeft. Er zijn ronde hoofden, 'vierkante' hoofden, ei-hoofden en zelfs frans-broodje-hoofden... bedenk het zelf maar. Kinderen die veel houvast nodig hebben of moeite hebben met beginnen, kunnen een van de kartonnen vormen kiezen en die overtrekken.

Stap 3 het portret schilderen

Nu mogen de kinderen het portret schilderen met verf. Wijs de kinderen nog eens op de mogelijkheid om ook de binnenkant van iemand uit te laten komen, een afwijkende kleur te kiezen, of attributen erbij te verzin- nen [een bloem in het haar, een vogeltje op de neus].

Stap 4 de achtergrond schilderen

Tenslotte wordt de achtergrond geschilderd. Kies hiervoor één neutrale kleur, dan komt het portret beter uit.

Als de portretten droog zijn is het tijd voor een kleine expositie. Uiteraard worden de schilders ingeschakeld voor de organisatie.

Suggesties voor voorbeeldportretten:

- Marianne van Verefin, zelfportret [ca. 1908], zeggingskracht door afwijkend kleurgebruik.
- Georg Scholz, industriële boeren [1920], bankbiljetten steken uit het hoofd, letterlijk een leeg hoofd en een gat in de hand.
- Georg Schimpf, zittend meisje [1923], 'je ziet alleen nog de trieste blik van het kind, die zuigt je naar binnen'.
- Grant Wood, American Gothic [1930], komen heel streng over omdat ze heel stijf geschilderd zijn.
- Picasso, 'portret van Dora Mane' of 'hullende vrouw', spelen met perspectief.
- Enrico Baj, de generaal [1969], attributen [medailles etc.] spelen de hoofdrol.
- Klimt, portret van Adele Bloch-Bauer I [1907], vrouw versmelt met gouden achtergrond.

2. VERANDER IN EEN DIER

Toneel spelen en dierenmutsen maken

In een asielzoekerscentrum komen telkens nieuwe kinderen wonen. Vaak zijn ze nog maar een paar weken in Nederland en kennen ze onze taal nog niet. De juf of meester moet dus iets anders verzinnen om uit te leggen wat de kinderen moeten doen. Bijvoorbeeld plaatjes laten zien of gebaren maken. In deze les ga ik dat ook doen. Samen gaan we toneel spelen en dierenmutsen maken zonder te praten.

Leeftijdsgroep: onderbouw

Kunstdiscipline: theater en beeldend

Aantal lessen: 2 lessen en een presentatie

Duur: 45 minuten per les

Lesdoelen

- ondervinden dat je elkaar ook zonder woorden kunt begrijpen
- manieren leren om je zonder woorden te kunnen uiten via toneel en beeldende kunst
- je kunnen verplaatsen in een kind dat de taal [nog] niet begrijpt
- expressie en ontspanning via laagdrempelige kunstvormen

Opbouw les 1

- Afspraken maken met 10 pictogrammen [10 minuten]
- Warming-up en verschillende theateroefeningen [20 minuten]
- Dieren uitbeelden [10 minuten]
- Afsluiting [5 minuten]

Opbouw les 2

- Warming-up/theateroefening [10 minuten]
- Dierenmutsen maken [30 minuten]
- Toneel spelen met dierenmutsen [5 minuten]
- Afsluiting ['1 minuut']

Extra

- De dierenmutsen presenteren aan publiek

Benodigheden les 1

- 10 pictogrammen [zie bijlage: knipvel]
- Minimaal 20 afbeeldingen van dieren in tweevoud. Een van beide afbeeldingen heeft minstens A4-formaat, de andere afbeelding mag een kleiner formaat hebben.

Benodigheden les 2

- voor ieder kind 1 oude muts [verkrijgbaar in winkels met tweedehandsspullen]
- verschillende soorten stoffes [dierenprints zijn natuurlijk heel geschikt].
- Textiellijm, tape en wat basismateriaal om ogen, neuzen en oren te maken.
- Extra materialen zoals glitters en bedrukt band om de mutsen 'op te leuken'.

Voor de leerkracht

Tijdens deze lessen zeg je niet veel. En als je wat zegt gebruik je zo min mogelijk woorden.

In plaats daarvan probeer je dingen uit te beelden.
Wanneer je dit consequent volhoudt, zullen de leerlingen vanzelf volgen.

Maak simpele bewegingen en herhaal ze tot iedereen begrijpt wat je bedoelt. Als je toch woorden nodig hebt, gebruik ze dan gewoon. Je hoeft jezelf niet te forceren.

Houd de oefeningen kort en krachtig; niet alle kinderen hoeven telkens aan de beurt te komen.

LES 1

Vorbereitung

De ruimte is schoon, rustig en sfeervol.
De pictogrammen 1 t/m 10 hangen op het bord.
De afbeeldingen van de dieren [min. 20] hangen aan de muur en precies dezelfde afbeeldingen liggen los op een stapel.
De stoelen staan klaar in een kring.

Start

Laat de kinderen 1 voor 1 binnenkomen, geef ze een hand en wijs ze aan waar ze kunnen gaan zitten.
Leg kort iets uit over de komende twee lessen en eventueel over de presentatie.

Afspraken & pictogrammen

We beginnen met het maken van afspraken om samen een fijne les te hebben.

Noem de afspraak en wijs op het pictogram.
Desgewenst kun je een of twee andere afspraken toevoegen die in jouw klas gelden [wel van te voren een pictogram erbij maken].

Stil zijn [pictogram 1]

Je doet psstt en beloont de groep zodra iedereen echt stil is.

Vinger opsteken als je wat wil zeggen. [pictogram 2]

Even oefenen. "Wie wil er wat zeggen?"

Lief zijn voor elkaar [tekening 3]

In de les zijn we lief voor elkaar. Punt.

Warming-up in de kring

Laat het bovenstaande pictogram zien.

Ga staan en zeg "doe mij maar na".

Pak je eigen stoel en schuif hem langzaam aan de kant. De kinderen zullen je volgen.

Vervolgens maak je allerlei bewegingen die de kinderen na kunnen doen. Met je armen, je benen, je hoofd, je schouders enzovoort. Zo ga je je hele lichaam af. Bouw de oefening op door het toevoegen van geluiden. Tenslotte alles losschudden.

Namenspelletje

Dit is een hele gebruikelijke oefening in het asielzoekerscentrum. Alhoewel de kinderen in de klas elkaar natuurlijk al lang kennen is het toch leuk om een keer te doen.

Je noemt je eigen naam ["Ik ben Riska"] en maakt er een beweging bij. De groep antwoordt met "Welkom ...!" ["Welkom Riska!!"] en herhaalt jouw beweging. Zo ga je één voor één de kring rond. Houd het tempo er goed in zodat het een vloeiende opeenvolging van namen en bewegingen wordt.

Bevries

Vraag een van de kinderen om je te helpen. Samen ga je de oefening voordoen. Jij maakt allerlei bewegingen. Het kind klapt 1 keer in de handen en roept: "Bevries!" Meteen sta je stil in de houding die je op dat moment hebt.

Aan de muur hangen afbeeldingen van dieren. Je wijst er een aan, roept de naam van een kind. Zodra het kind zijn naam hoort gaat het rondlopen als het desbetreffende dier. Zodra je in je handen klapt mag het kind 'bevriezen'.

Walla

De kinderen lopen door elkaar door het lokaal. Zodra de leerkracht 'Walla!' roept gaat iedereen zo snel mogelijk aan de kant zitten.

Deze oefening kun je telkens gebruiken om de rust te herstellen in een chaotische situatie.

Laat vooraf dit pictogram zien

Toneelstukjes

Nu gaan we naar een toneelstukje kijken.

Laat het pictogram '1-2-3 begin' zien. [pictogram 6]

De kinderen mogen om beurten naar voren komen en een afbeelding trekken uit de stapel.

Als je 1-2-3- roept is dat het teken dat het toneelstukje begint.

- Het kind mag nu het dier afbeelden dat het uit de stapel heeft getrokken.
- Een ander kind mag het dier aanwijzen op de afbeeldingen aan de muur.
- Dan volgt Buiging & Applaus [pictogram 8]
Klaar? Buiging maken, applaus geven en ontvangen en weer gaan zitten.

Afsluiting

In de kring. Bespreek de les kort na. Vraag de kinderen hoe ze het vonden om zo weinig te praten. Vraag aan een paar kinderen welk dier ze de volgende les willen maken [dierenmuts].

Dan mag iedereen gaan staan, hand in hand. We lopen langzaam naar het midden en roepen met z'n allen van heel zacht naar heel hard: 'Woesj!'.

LES 2

Vorbereiden

zie les 1

Zorg voor de benodigde materialen: oude mutsen [verkrijgbaar in winkels met tweedehandspullen], verschillende soorten stofjes [dierenprints zijn natuurlijk heel geschikt], textiellijm, tape en wat basismateriaal om ogen, neuzen en oren te maken. En extra materialen zoals glitters en bedrukt band om de mutsen 'op te leuken'.

Maak twee eenvoudige voorbeelden van dierenmutsen.

Voorbeelden:

- een gehaakt mutsje met een vlinder [uitgeknipt van een schoonmaakdoekje] erop, met gevoelsprietten van touw en ijzerdraad. En extra textielprintje op de vleugels.
- knip 2 gaten in een gewone muts en maak daar met ander textiel oren in, plak ogen, neus en mond [uitgeknipt uit de schoonmaakdoekjes] op de muts.

De magische stoelen.

Zet twee stoelen op het 'toneel'. De afstand tussen de stoelen beslaat ongeveer vier meter.

Laat het pictogram 'op je kop staan' zien.

Doe de oefening voor. Je loopt achter de stoelen langs. Zodra je voorbij de eerste stoel bent gebeurt er iets geks met je. Als jij bij de tweede stoel aankomt word je weer normaal.

Stel de kinderen op in een kring. De kinderen lopen om de beurt langs de stoelen en er gebeurt iets 'geks' met ze. Dit gaat achter elkaar door.

Vervolgens lopen de kinderen één voor één langs de stoelen als een dier.

Ze mogen nog een keer. Nu maakt het dier ook geluiden.

Walla

Zie les 1. Iedereen zit weer langs de kant.

Toneelstukjes

[1-2-3, toneelstukje, buiging & applaus picto's gebruiken.]

De magische stoelen – oefening wordt herhaald, maar nu in de vorm van een toneelstukje. Aan weerskanten van de stoelen staat een kind. De kinderen beginnen tegelijk en ontmoeten elkaar in het midden. De dieren maken geluiden naar elkaar. Er ontstaan kleine toneelstukjes.

Dierenmutsen maken.

Zorg dat er tafels klaar staan waar de kinderen aan kunnen werken.

Laat de voorbeelden zien [en eventueel van foto's]. Door de verschillende onderdelen aan te wijzen maak je duidelijk hoe de mutsen gemaakt zijn.

De kinderen mogen nu ieder een muts en materialen uitkiezen. Vervolgens gaan ze aan de slag. Houdt het simpel. Een kleine toevoeging of verandering aan de muts is al genoeg.

Help de kinderen om alles stevig vast te maken [eventueel met naald en draad of nietmachine]. Gebruik extra materialen om de beesten op te leuken [strikjes in het haar, bandjes om de oren, extra glitters op de vleugels etc.]

Laat de kinderen tijdens het werken alvast fantaseren over het dier [is hij gevaarlijk, lief, ondeugend, verliefd, wat voor geluid maakt het dier]. Vraag ze om een naam voor hun dier te verzinnen.

Toneelstukjes met de dierenmutsen

Zet de magische stoelen neer.

Laat het pictogram '1-2-3-begin' zien.

De kinderen mogen één voor één opkomen.

Roep ze op met de dierenmuts-naam en geef ze het startsein met 1-2-3.

Laat de kinderen kort hun bewegingen doen. Je stelt je op als interviewer en stelt het dier vragen: 'hoe heet je', 'maakt u ook geluid?' en 'kunt u ook een dansje doen?'. Buiging en applaus [gebruik het pictogram] Volgende.

Afsluiting

Sluit de les af met de 'Woesj' [zie les 1].

Extra: de dierenmutsen presenteren aan publiek

Oefenen van de presentatie

Je kunt zelf een verhaaltje verzinnen of het verhaal van de ark van Noach als uitgangspunt nemen. Vertel van tevoren het verhaal aan de hand van vertelplaten.

* PRESENTATIE *

- Langzaam komen de dieren één voor één op het podium [langzame muziek] er volgt heel kort een interviewtje: hoe heet je en wat ben je [bv ik heel héél gevaarlijk GRRRAAWW].
- Als de dieren allemaal binnen zijn gaat het regenen [gebruik een cd met regengeluiden of laat enkele kinderen regengeluiden maken]. De dieren zoeken dekking bij elkaar. Ineens gaat de zon weer schijnen [heel zachtjes hoor je vrolijke muziek]
- De dieren komen omhoog.
- Ineens klinkt er steeds harder feestmuziek en de dieren gaan dansen.
- De muziek stopt. Einde. Buiging en applaus.

De presentatie

- Jij treedt zelf op als presentator van het geheel.
- Warm het publiek op door regengeluiden met ze te maken.
- Na het applaus begint de muziek weer. De dieren vragen het publiek om mee te komen dansen.

3. WIE BEN JE EIGENLIJK?

Foto's maken rond vooroordelen

Over mensen die je niet kent heb je vaak een vooroordeel. Over Marokkanen in jalaba's bijvoorbeeld of over zakenmannen in een snelle auto. Zodra je zo iemand ziet komen er allerlei gedachtes in je op over die persoon. Gedachtes die helemaal niet waar hoeven te zijn. Kinderen en jongeren in AZC's hebben vaak last van vooroordelen. Mensen denken bijvoorbeeld dat ze arm en zielig zijn, dat ze vreemde gewoontes hebben en dat ze geen Nederlands kunnen [terwijl ze hier soms al jaren zijn]. Zulke vooroordelen verdwijnen als je elkaar beter leert kennen. Dan ontdek je dat de ander eigenlijk net zo iemand is als jij.

Leeftijdsgroep: bovenbouw

Kunstdisciplines: beeldend

Aantal lessen: 1

Duur: 1 uur

Lesdoelen

- Je ervan bewust worden dat je vooroordelen hebt over mensen met een bepaald uiterlijk
- Leren omgaan met vooroordelen.
- Op een creatieve manier bezig zijn met je eigen identiteit.

Opbouw les

- Introductie [2 minuten]
- Een gesprekje over vooroordelen aan de hand van drie gemanipuleerde foto's. [10 minuten]
- Verkleden en foto's maken [30 minuten]
- Evaluatie aan de hand van de gemaakte foto's. [15 minuten]

Benodigdheden

- Een kist met allerlei soorten dagelijkse kleding:
 - In verschillende kledingstijlen [hippiekleding uit de 60's en 70's, een stoere leren jas, en glimmende peignoir, legerkleding, deftige heren en dameskleding, blote zomerjurken, etc.].

- Kleding uit verschillende culturen [hoofddoek, jalaba, kaftan, Afrikaanse en Surinaamse kleding, Indiase suridah, fez, 'palestijnshawl', etc.]
- Allerlei hoeden, petten en pruiken.
- Overheadsheets, een zwarte stiften en eventueel een overheadbeamer.
- Twee digitale fotocamera's.
- Een laptop of computer met een programma voor digitale foto's

Vorbereiden

Verzamel wat vooroordelen die je in de klas wel eens hoort.

Voorbeelden:

Surinamers zijn lui.

Marokkanen zijn zakkenrollers.

Turken zijn maffiosi.

Nederlanders zijn nette mensen.

Blonde meisjes zijn dom.

Kinderen met een bril zijn nerds.

Vergroot een foto van jezelf tot A4-formaat. Leg een sheet over de foto en breng met de stift wat veranderingen aan in je uiterlijk, zoals een vlinderbril, een snor, dichte ogen, ongeschoren gezicht, een hoofddoek. Je kunt ook de foto nemen van iemand die jij wel kent, maar de kinderen niet [zodat je achteraf kunt uitleggen wie de persoon wèl is].

Of je kunt met de onderstaande foto's werken: Zet de benodigdheden klaar [zie boven].

Voorbeeld [bij de foto van Nosrat]:

*Een Turk,
Een vader,
Een vetzak,
Marokkaan,
Allochtoon*

Leeg een van de sheets over de foto heen en stel dezelfde vraag.

Dit zijn foto's van Nosrat Mansouri. Hij is een beeldend kunstenaar uit Iran, afgestudeerd aan de Rietveld Academie, en woont al meer dan 10 jaar in Nederland. In het echt heeft hij geen snor.

De les

Introductie

Begin de les met een actueel voorval dat te maken heeft met vooroordelen. Bijvoorbeeld het verhaal van een Turks meisje dat niet uitgenodigd werd voor een zwemfeestje omdat de ouders van haar vriendin dachten dat ze toch niet mee zou mogen. Of het verhaal van een jongen in een rolstoel aan wie nooit iets gevraagd wordt omdat mensen altijd óver hem praten en nooit mèt hem. Denk ook eens aan positieve vooroordelen, zoals dat meisje dat iedereen altijd als eerste uitkiest, omdat ze er zo leuk en aantrekkelijk uitziet. Laat de kinderen kort reageren, mocht daar behoefte aan zijn.

Groepsgesprek aan de hand van gemanipuleerde foto's.

Laat vervolgens het onbewerkte portret zien, indien mogelijk geprojecteerd op een groot scherm.

Vraag wat voor iemand er op de foto staat. De kinderen hoeven zich niet in te houden, alles mag gezegd worden:

Voorbeelden:

Bij de foto met snor:

*Een Turk met snor,
Een Italiaanse Pizzabakker,
Kapper*

Baard:

*Taliban,
Een man met baard,
Een goede moslim,
Een jood,*

Een dan die met lang haar:

*Een mannenwif,
Travestiet*

Leg de leerlingen nu een situatie voor waarin ze een van deze types tegenkomen.

Voorbeeld:

Stel je voor: deze man komt tegenover je zitten in de tram. Hij pakt koekjes uit zijn tas, begint er eentje op te eten en biedt jou ook een koekje aan. Neem jij het koekje aan?

Nee, ik ga ergens anders zitten hoor.

Nee natuurlijk niet misschien heeft hij iets in het koekje gestopt om mij iets aan te doen.

Ik neem het koekje niet aan maar als hij met mij wilt praten geen probleem

Eerst wil ik weten wie hij is.

Wat is zijn beroep volgens jullie?

Stille

Kan hij meester zijn op een school?

Nee, nee

Of chirurg?

Nee, nee misschien is hij kapper of zo.

Herhaal dit met alle foto's.

Je zult zien dat de leerlingen bij bepaalde foto's vooral denken aan bepaalde beroepen, terwijl andere foto's kennelijk meer zeggen over het geloof of het karakter van de persoon.

Sluit het gesprek af met het onbewerkte portret.

Vragen: Wie was dit nou echt? Was die persoon met die snor nou dezelfde als degene die eronder zat?

Waarom dacht je dat het iemand anders was?

Leg uit dat je zulke gedachtes een vooroordeel noemt, of vraag of iemand uit de klas weet hoe dat heet. Vraag de leerlingen tenslotte of vooroordelen vaak voorkomen.

Verkleeden en foto's maken.

Laat de leerlingen zien hoe de fotocamera werkt en leg de opdracht uit. De leerlingen maken twee foto's van elkaar: één met, en één zonder attributen.

Voorbeeld:

Thomas

Toly

Verdeel de leerlingen in duo's. De duo's die nog niet aan de beurt zijn voor de foto mogen samen attributen uitzoeken. [Dit is een spontaan proces, waarin vooral wordt gehandeld en niet wordt geredeneerd. De leerlingen hoeven dus niet te bedenken 'als wie' ze verkleed willen gaan].

Evaluatie aan de hand van de gemaakte foto's

Laad de foto's in de computer.

Bekijk samen de foto's. Projecteer ze indien mogelijk op een groot scherm.

Stel dezelfde vragen als in het groepsgesprek.

Wat voor iemand staat er op de foto?

Vraag degene die op de foto staat of het waar is wat de anderen zeggen. Ben jij inderdaad zo iemand?

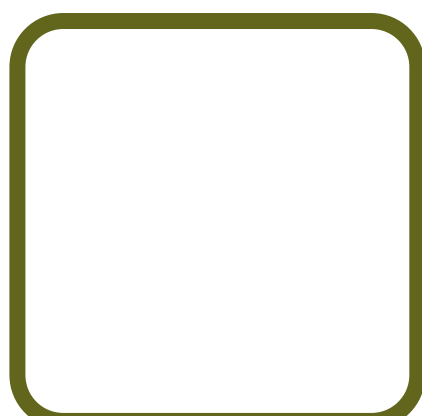
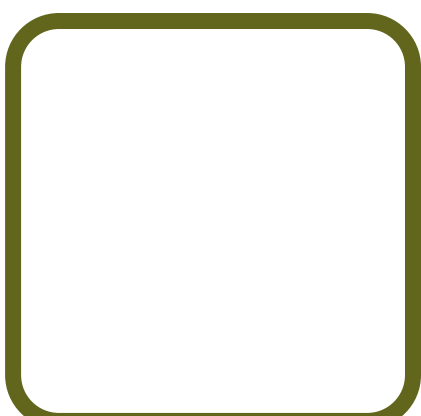
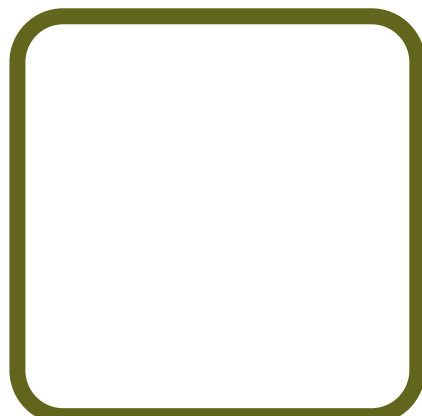
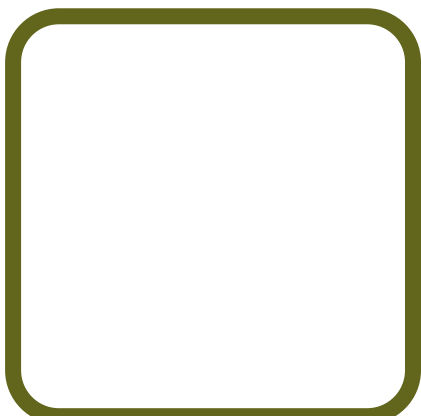
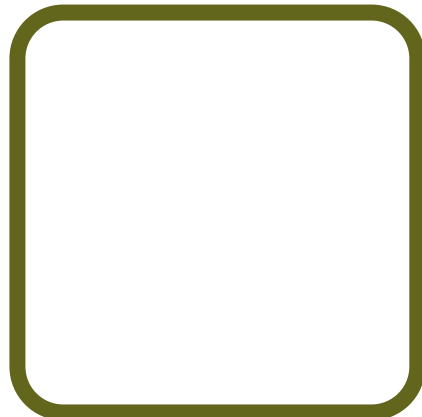
Waarom wel? Waarom niet?

Natuurlijk kun je de foto's laten afdrucken en aan de kinderen meegeven. Nog leuker is om de kinderen zelf een fotolijstje te laten maken voor de foto's en in stijl te laten versieren.

KNIPVEL 1

KNIPVEL 2

COLOFON

Redactie:	Gesineke Veerman
Lessuggesties:	Senad Alic [beeldend kunstenaar, workshopleider], Nosrat Mansouri [beeldend kunstenaar, workshopleider], Riska Wijgergangs [theatermaker, workshopleider].
Teksten voor kinderen:	Gesineke Veerman
Vormgeving:	Anja Ebbinghaus

Nationale Stichting ter Bevordering van Vrolijkheid, 2007.

© Deze teksten zijn auteursrechtelijk beschermd. Indien u ze op grote schaal wilt kopiëren en verspreiden dient u toestemming te vragen aan de Nationale Stichting ter Bevordering van Vrolijkheid.

Nationale Stichting ter Bevordering van Vrolijkheid

Postbus 10216, 1001 EE Amsterdam

T 020 627 3287

info@vrolijkheid.nl, www.vrolijkheid.nl

Vrolijkheid

Nationale stichting ter bevordering van

In Nederland wonen veel kinderen die gevlucht zijn uit de hele wereld.

Duizenden kinderen in asielzoekerscentra van Friesland tot Zeeland.

Stichting de Vrolijkheid organiseert samen met deze kinderen bijzondere creatieve projecten; we maken schilderijen, of films, spelen theater en muziek.

In dit lespakket zijn een paar creatieve workshops uitgewerkt; workshops over anders zijn of juist niet.

Wil je Stichting de Vrolijkheid helpen voor alle kinderen en jongeren in asielzoekerscentra iets moois te organiseren? Door bijvoorbeeld geld in te zamelen?

Dat kan! Kijk op www.vrolijkheid.nl, onder '**Hoe kan ik helpen**'.

Ons Gironummer is 944.11.16.

Wil je meer weten over de asielprocedure?

Kijk dan op www.vluchtelingenwerk.nl.

